Dnia 25 grudnia o godz. 2½ po poł. odbędzie się w lokalu własnym

WALNE ZGROMADZENIE

członków Krakowskiego Stowarzyszenia Kupców, na które wszystkich członków zaprasza

Wydział.

Porządek dzienny:

1) Zagajenie
2) Sprawozdanie sekretarza
3) Sprawozdanie skarbnika
4) „ komisji kontrolującej
5) Zmiana statutu
6) Wybór 7 członków Wydziału, 3 członków komisyi kontr. i 12 czł. sądu polubownego
7) Ustalenie wkładek i wpisowego
8) Wnioski i interpelacye.

Kasa Krakowskiego Stowarzyszenia Kupców.

Walne zebranie udziałowców

z następującym porządkiem dziennym:

1) Sprawozdanie dyrekcyi 2) Dalsza działalność

odbędzie się dnia 18 grudnia 1921 o godz 11 przed południem w lokalu Krakowskiego Stowarzyszenia Kupców przy ul Grodzkiej 43.

Rada Nadzorcza Kasy Krak. Stow. Kupców.

W niedzielę dnia 18 grudnia 1921 o godzinie 4 po poł. odbędzie się w lokalu Stowarzyszenia przy ul. Grodzkiej 43.

POGADANKA

na temat:

1) Danina. 2 Podatek przemysłowy.

Prosimy o liczne i punktualne przybycie

Wydział.

Zażegnanie przesilenia, a handel.

Od czasu poprawy naszej waluty, stabilizacyi na pewnym poziomie i wywołanego przez to wielkiego przesilenia w przemyśle i handlu, jesteśmy świadkami bardzo mozolnej i intenzywnej pracy czynników miarodajnych z przedstawicielami stanu przemysłowego i robotniczego, celem zażegnania obecnego zastoju i bezrobocia. Wobec tego, iż wszelkie przesilenie w pierwszym rzędzie godzi w mało odporny stan kupiecki, to nie od rzeczy będzie, jeżeli się bliżej z temi pracami zapoznamy.

Otóż na pierwszej gospodarczej konferencyi postawili przemysłowcy następujące postulaty celem uruchomienia swoich przedsiębiorstw:

1) Dostarczenia taniego kredytu. 2) Umożliwienia eksportu do Rosji. 3) Zniżenia cen węgla dla celów przemysłowych. 4) Zniżenia taryfy frachtowej. 5) Znacznego podwyższenia cła. Przedstawiciele robotników zaś zażądali, od przemysłowców znacznego zniżenia cen towarów, przez co konsumcja masowo się spotęguje i przesilenie się zmniejszy. Przemysłowcy postawiony im zarzut, skierowali do kupców, gdyż ich zdaniem, tylko kupcy trzymają się jeszcze dawniejszych drogich cen, pomimo redukcyi cen ze strony producentów. — (Oczywista jak zwykle kupiectwo nie miało na tych konferencyach swoich przedstawicieli).

Na drugiej konferencyi kierownik ministerstwa przemysłu i handlu przedłożył już cały program rządowy, celem usunięcia przesilenia, a mianowicie zaproponował: 1) udzielenie przemysłowcom taniego kredytu, 2) dostarczenie taniego węgla 3) podwyższenie mnożnika celnego do 500, 4) zniżenie taryfy kolejowej i t. p. Wicem. handlu postanowił zgodnie z wnioskiem posła Diamanda zażądać od producentów wyrobów włókienniczych, aby oddali część swoich zapasów w komis kooperatywom, gdyż w ten sposób konsument zaopatrzy się w tanie towary, z ominięciem handlu. Nie chcielibyśmy się nad tem zastanawiać, czy wogóle nasi przemysłowcy na tego rodzaju projekt humanitarny się zgodzą, ale sam fakt, iż miarodajne czynniki tego rodzaju wnioski aprobują, wystarczy, aby zdać sobie sprawę z jakiem zaufaniem czynniki te do handlu się odnoszą.

Ruch spółdzielczy w Polsce ma bardzo małe widoki powodzenia i gdziekolwiek poczyniono próby, zakończyły się fiaskiem. — Specyalnie w dziedzinie handlu okazało się, że kooperatywy nie mogą podołać konkurencyi kupca, jego rzutkości, inicyatywie i pomysłowości. Ilość kooperatyw handlowych jest minimalna, w okresie reglementacyi handlu wzrosła, a obecnie topnieje. Kooperatywy produkcyjne są bardziej aktywne, a kooperatywy handlowe mają deficyt, lub wegetują jeszcze dzięki specyalnemu poparciu polityki pewnych stronnictw, w każdym razie korzyści z nich są minimalne w stosunku do zużytej energii; państwo pozbawione jest płatników, ponieważ kooperatywy opłacają minimalne podatki, mają różne ulgi (np. co do daniny), a cały personal, który normalnie by należał do kategoryi kupców, figuruje tam jako klasa urzędnicza i płaci tylko podatek od pensyi.

Nawet Lenin uznał wszystkie centrale i kooperatywy za nieprowadzące do celu i wraca napowrót do wolnego handlu, tylko u nas uważa się ten handel za szkodliwy i stara się go wszystkimi sposobami utrącić. Jak wyżej zaznaczyliśmy tak ważne konferencje odbywają się jak zawsze u nas, bez zasięgnięcia opinji stanu kupieckiego, który w tej sprawie może państwu i społeczeństwu ogromne usługi oddać. Godzi się przytem zapytać, co rząd uczynił aby handlowi przyjść z pomocą, wszak przemysł i handel tworzą nierozerwalną całość, o ile przesilenie gospodarcze ma być faktycznie zażegnane, to prze-

cież nie da się to akcyą, tylko dla przemysłu, osiągnąć. Rząd jednak o handel się nie troszczy, uważa kupiectwo za warstwę na wojnie wzbogaconą dowodem czego fakt, że delegacyi kupców proszącej o udzielenie kredytu w P. K. K. P. oświadczył minister Michalski, iż kupiectwo na ulgi liczyć nie może, a kredyt otrzyma w razie przedstawienia dowodu, że obniżyło ceny i gotówki nie użyje na cele spekulacyjne. — Z tego jest widocznem jak odmiennie traktuje rząd przemysłowców, którzy przez możność wydalania robotników mają broń w ręku, a jak lekceważąco traktuje przesilenie w handlu.

Naszem zdaniem jeżeli faktycznie pragniemy pomału wracać do czasów normalnych to ani półśrodkami, ani wzajemnem obwinianiem się tego nie załatwimy. Musimy wszyscy szczerze, wspólnie nad tem pracować. Na pierwszem miejscu do uzdrowienia naszych stosunków gospodarczych powinien stanąć nasz rolnik; jesteśmy obecnie świadkami, że mimo tego, iż wszystkie produkta przemysłowe o połowę staniały, chłop nie tylko, że nie zniżył cen, ale żąda nawet wyższych. —

Przemysłowiec nasz powinien ostatecznie zerwać z wygodnem życiem, bo okres nieograniczonego popytu i poszukiwania towarów minął już. — Tenże powinien się starać tak jak na całym świecie się dzieje, przez swoją energię i uczciwość pozyskać jak największej odbiorców sposobami zagranicznymi, a mianowicie wysyłaniem agentów, reklamą, urządzeniem targów, udzieleniem krótkiego kredytu i t. d, a nie jak dotychczas sobie siedzieć spokojnie i chronić się przed konkurencyą murem celnym i czekać zjawienia się odbiorcy. Istnieje jeszcze dużo placówek handlowych, które nie znają wogóle naszego przemysłu i zachodzi poważna obawa, iż przez tę opieszałość ze strony przemysłowców, zagranica przez swój wyrobiony spryt, mimo cła prohibicyjnego, wyruguje nasz własny przemysł i wyznaczy mu siłą faktu miejsce mniej korzystne. Nasz robotnik powinien również starać się więcej pracować i mniej myśleć o strejkach, aby częściowo przynajmniej dorównać zagranicznym robotnikom. Na stan kupiecki w tym wypadku na pewno liczyć można, gdyż uczciwe kupiectwo ma dosyć już tych wspaniałych fortun i dołoży wszelkich starań, aby te anormalne stosunki usunąć.

Tylko szczera i wspólna praca wszystkich bez wyjątku doprowadzi do uzdrowienia naszych stosunków gospodarczych. Faworyzowanie jednej warstwy, a systematyczne niszczenie drugiej jest tylko szkodliwe. Skarb, przemysł i handel stanowią jedną całość i o tem należy przy wszystkich konferencjach gospodarczych pamiętać.

Żądamy zatem równej miary dla wszystkich.

Z Reich.

Posiedzenie krakowskiej Izby handlowej i przemysłowej.

W dniu 9 bm. odbyła Izba handlowa i przemysłowa w Krakowie posiedzenie plenarne pod przewodnictwem prez. Epsteina, a przy udziale nowo-mianowanych 42 członków doradców. Funkcję komisarza rządowego spełniał naczelnik Wydziału przem. województwa radca Nowicki.

Przewodniczący prez. Epstein złożył sprawozdanie z czynności Izby za czas od ostatniego posiedzenia, poczem zaprosił nowych radców do zapisywania się w skład komisji fachowych Izby. Z ważniejszych spraw podniósł prezydent żywy udział Izby w organizacji Targów Wschodnich oraz Targu Poznańskiego i zaznaczył, że obecnie już bierze Izba udział w pracach komisji gospodarczych, mających na celu unormowanie współżycia gospodarczego z Górnym Śląskiem.

Izba podjęła inicjatywę w sprawie utworzenia Giełdy towarowej w Krakowie i uzyskała zezwolenie na uruchomienie Giełdy Płodów Rolniczych. Przy udziale Izby odbyły się rokowania handlowe i finansowe z Czechosłowacją oraz z Rumunją, Węgrami, Austrją, Norwegją i Francją. System nasz stosunków handlowo-politycznych wymaga jeszcze uzupełnienia układami handlowymi z Ukrainą, Rosją i Niemcami.

Z całą stanowczością oświadcza się Izba przeciwko nadmiernemu podwyższeniu opłaty za paszporty zagraniczne, co utrudnia kupiectwu wyjazdy w sprawach handlowych. W sprawie daniny, stwierdzić należy pełne zrozumienie przemysłu i kupiectwa dla tej znacznej ofiary na cele państwowe.

Przy omawianiu obecnej sytuacyi przemysłu i handlu podniósł prez. Epstein ciężki stan przesilenia, w jaki niespodzianie weszło gospodarstwo nasze przed kilku tygodniami. Nagła zwyżka waluty sprowadziła utrudnienia w produkcji, związane z niebezpieczeństwem bezrobocia. Pomoc rządu okazuje się koniecznością pierwszorzędnej wagi, a Izba brała kilkakrotnie udział w naradach nad jej sposobami. Również należy przysporzyć kapitału bankom przez polecenie Pocztowej Kasie Oszczędności lokaty kapitałów na rachunek bieżący instytucyj finansowych.

W dyskusji nad sprawozdaniem prezydjalnem zabrał głos p. radca Schiller, który wśród oklasków Izby wyraził szczere uznanie i gorące podziękowanie dla niestrudzonej pracy prezydenta Epsteina i obu sekretarzy Izby około ochrony interesów gospodarczych okręgu. — Mowca zgłasza wniosek, aby zebrani oświadczyli się za koniecznością dalszego utrzymania Izb handlowych i przemysłowych. Wniosek ten odesłano celem regulaminowego traktowania do komisji.

Wiceprez. Izby p. Bernś poruszył sprawę ubezpieczenia od wypadków, które nadwerężała kieszeń pracodawców i robotników, przez nadto wygórowane stawki i zgłasza wniosek o rewizję. W tym samym duchu przemawiali PP. r. **Ehrenpreis, Steinberg i Adelmann.**

P radca Schenker wskazał w swojej przemowie na zasługi Prezydjum Izby, podnosząc, że organizacja Krakowskiego Stowarzyszenia Kupców znalazła zawsze u Prezydenta Izby szczere poparcie. Jednak co do wypowiedzianego zdania przez p. Prezydenta **w sprawie ochrony lokatorów,** zaznacza r. Schenker **w imieniu kupiectwa,** że żądając utrzymania w mocy ustawy o ochronie lokatorów, **kupiectwo nie może pod żadnym warunkiem się zgodzić, by wysokość czynszów była załatwiana ugodowo z właścicielem realności lub przez wyroki sądowe, lecz domaga się, by** Izba poparła życzenia ku-

piectwa w tym duchu, że czynsz za lokale sklepowe ma być w rzeczywistości podwyższony, lecz wysokość tegoż ma ustalić Wysoki Sejm. Równocześnie prosi Izbę o powzięcie uchwały w myśl przedłożonej rezolucji.

W sprawie paszportowej podnosi r. Schenker, że Rząd nawołuje stale kupiectwo do zniżki cen, a sam w obecnych warunkach stagnacji i zwyżki marki polskiej podwyższa należytość za paszport sześciomiesięczny do 6 000 – mkp. Mowca domaga się również, by Izba Handlowa i Przemysłowa zażądała w Min. Spraw Zagr. interwencji u rządu czecho-słow., by za wizum na przejazd do Niem-Austrji nie pobierano żadnych opłat.

Nadto domaga się mowca, by Prezydjum Izby interweniowało w Min. dla spraw wojskowych, by mężczyźni ponad lat 30, zostali zwolnieni od przedkładania specjalnego pozwolenia na wyjazd zagranicę z Pow. Kom. Uzup.

W ostrych słowach domaga się r. Schenker interwencji Izby, by przy wydawaniu paszportów dla kupców i przemysłowców nie czyniła policja zbędnych trudności względnie dochodzeń przez swoich konfidentów, bowiem kupcy i przemysłowcy uważają taki stan rzeczy, jako ubliżający stanowi kupieckiemu i przemysłowemu. (Rezolucje co do wszystkich spraw przedłożone Prezydjum Izby zamieszczamy poniżej. Uwaga Red.)

Pan Dr. Nieć poruszył sprawę kredytu w P. K. K. P. dla kupiectwa, a w sprawie ochrony lokatorów, zajął to same stanowisko, co Prezydent Izby. (Projektem takim nie robi wielkiej przysługi Pan Dr. Nieć jako Starszy Kongregacji swoim członkom, Przyp. red.)

Prezes dr. Paszkowski dotyka spraw polityki celnej i wskazuje na nieuzasadnione podwyższenie cła za papier. Cło na papier jest cłem na oświatę. Należy ddmagać się rewizji odnośnych stawek celnych z uwzględnieniem potrzeb naszego przemysłu drukarskiego.

Wiceprez. Peroś domagał się utrzymania ministerstwa robót publicznych i zgłosił wniosek w sprawie bezpośredniego połączenia elektrycznego Górnego Śląska z Krakowem.

Z porządku dziennego wybrano przez aklamację skarbnikiem Izby p. radcę inż Leonarda Nitscha. Do Państwowej Rady Kolejowej wybrano w porozumieniu z Izbą handlową i przemysłową w Bielsku członkiem Rady prezydenta Tadeusza Epsteina, zaś zastępcą członka inż. Franciszka Grossa w Bielsku.

Rezolucje r. Schenkera.

I.

Plenarne posiedzenie Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie w dniu 9 grudnia protestuje przeciw formie wniesionego projektu rządowego o zmianie ustawy o ochronie lokatorów.

Eliminowanie lokali handlowych, przemysłowych i rękodzielniczych z pod ochrony ustawy, spowoduje ruinę polskiego handlu i przemysłu.

Ceny lokali handlowych i przemysłowych dojdą do zawrotnych cyfr i odbiją się w zastraszający sposób na całym biegu życia gospodarczego, oraz spowodują nową falę drożyźnianą.

Izba handlowa i przemysłowa stwierdza, że pod żadnym warunkiem nie należy wyjąć lokali sklepowych, przemysłowych i rękodzielniczych z pod ochrony ustawy, natomiast należy uwzględnić podwyższenie mnożnika przy ścisłem ustaleniu cen na rok 1922, inaczej należy się spodziewać katastrofy dla naszego odbudowującego się handlu i przemysłu.

II.

Plenarne posiedzenie Izby handlowej i przem. w dniu 9. grudnia 1921 r. stwierdza, że podwyżka za należytość paszportową jest niesłuszna i mimowoli staje się Rząd przodownikiem drożyzny, jakkolwiek Rząd sam nawołuje systematycznie do obniżenia cen.

Izba handlowa domaga się obniżenia należytości paszportowych wydawanych w sprawach handlowych do minimum.

Izba handl. i przem. domaga się, by Rząd podjął energiczne kroki u rządu państwa czecho-słow. o zwolnienie od taksy za wizę paszportową dla obywateli państwa polskiego, pobieraną za przejazd przez państwo czecho-słow.

Izba handlowa wyraża życzenie, by Ministerstwo dla spraw wojskowych zarządziło zwolnienie mężczyzn od lat 30-tu zwyż od przedkładania specjalnego pozwol. z Pow. Kom. Uzup. na wyjazd zagranicę. Uważamy bowiem, że przez uchwalenie ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej' wróciliśmy do pokojowej ewidencyi wojskowej, a obecne ograniczenia są zbyteczne. —

Izba handlowa i przem. domaga się, by przy wydawaniu paszportów dla kupców i przemysłowców policya nie czyniła zbędnych dochodzeń przez konfidentów; uważa bowiem taki stan rzeczy, za ubliżający stanowi kupieckiemu i przemysłowemu.

Z Wieliczki.

Ze Stowarzyszenia kupców w Wieliczce otrzymaliśmy następujące pismo:

Pod wrażeniem wielkiego zgromadzenia w Stow. kupców w Krakowie dnia 15|X 1921 r. obudziło się tutejsze kupiectwo z dotychczasowej apatyi i z inicyatywy pp. Hirscha i Klinghoffera zwołano w dniu 19-go listopada zgromadzenie tutejszych kupców w sali kahalnej.

Zagaił zgromadzenie dotychczasowy prezes p. Hirsch i wezwał obecnych do ponownego zorganizowania się. Przyczyną obudzenia się z letargu i rozpoczęcia pracy organizacyjnej był fakt powstania powiatowej komisyi dla badania cen, do której trzeba wysłać delegata ze Stow. kupieckiego. Wybrano jednego delegata i zastępcę. —

Następnie w sobotę dnia 26 listopada zwołano ponowne zgromadzenie, na którem przed licznie zebranem kupiectwem referowano ważność zorganizowania się, zwłaszcza w obecnym czasie, gdzie kupiectwo na każdym kroku formalne walki o swój byt staczać musi. —

Referenci pp. Hirsch i Klinghoffer wskazali obecnym, na niebezpieczeństwo wynikające z projektu wyjęcia z pod ustawy o ochronie lokatorów lokali handlowych i przemysłowych, jakoteż na cały szereg

spraw, które wymagają silnej i sprężystej organizacyi.

To wyczerpującej dyskusyi uchwalono przyłączyć się w zupełności do rezolucyi, uchwalonych na zgromadzeniu Krakowskiego Stow. kupców z dnia 15. X. 921. —

Ponadto uchwalono następującą

Rezolucję:

I. Uznając, że tylko w jedności leży siła zgromadzeni uchwalają zreorganizować Stow. kupców w Wieliczce, działać wszelkimi siłami do zjednoczenia wszystkich kupców całej Rzeczypospolitej Polskiej.

II. Zgromadzeni uznają doniosłość dodatniej działalności Krakowskiego Stow. Kupców, wyrażają temu Stow. szczere uznanie i podziękę za dzielną obronę interesów kupieckich. Zwracając się do Krakowskiego Stow kupców z prośbą o dalsze działanie w tymże kierunku, przyrzekają temu Stowarzyszeniu wszelkie poparcie materyalne i moralne, jakoteż podporządkowanie się pod ich wskazówki.

III. Zgromadzeni zwracają się do Stow. Kupców w Krakowie z prośbą o jaknajrychlejsze przeprowadzenie akcyi bankowej, w tym celu przyrzekają szerokie poparcie w tutejszych sferach kupieckich.

W końcu wybrano nowy Zarząd do którego weszli ludzie, którym dobro kupiectwa leży na sercu, tak, że jest nadzieja, że spełnią swój obowiązek.

Z najaktualniejszych spraw.

(Pogadanka dnia 11. 12. 1921 w Krak. Stow Kupców).—

Pod przewodnictwem wiceprez. Leistnera odbyła się w lokalu Krak. Stow Kupców w niedzielę dnia 11. 12. 1921 pogadanka członków.

Przewodniczący poświęcił na wstępie gorące wspomnienie zmarłemu członkowi komisyi rewizyjnej błp. Maurycemu Nadlowi. Obecni uczcili pamięć zmarłego przez powstanie.—

Następnie omawia mowca sprawę nominacyi do Izby handlowej. Wprawdzie jest to mało demokratyczny sposób powoływania ludzi do pracy i nie przyczynia izbie tych żywiołów, jakie wedle życzenia szerokich mas kupieckich do rady wejść winny, to jednak mamy nadzieję, że ci nieliczni nominowani przedstawiciele handlu bronić będą interesów kupieckich na każdym kroku, wystąpią z inicyatywą tam, gdzie Izba to przeoczy i spowodują odpowiednie kroki izby dla dobra naszego stanu. Stowarzyszenie nasze reprezentujące 1600 zorganizowanych kupców w Krakowie, posiadające własny tygodnik i sobie podporządkowanych kilka organizacyi kupieckich w zach. Małopolsce, ma minimalną reprezentacyę w Izbie handlowej.

W sprawie akcyi przeciw wyjęciu lokali handlowych i przemysłowych z pod ustawy o ochronie lokatorów dał Kraków hasło i zbudził prowincyę do czynu, dowodem czego liczne korespondencye. Jakkolwiek sprawa ta dzięki energicznej postawie kupiectwa ma widoki korzystnego załatwienia, to jednak musimy stać na straży, aby dodatki były wyraźnie w ustawie określone, aby władze gminne nie obłożyły tych podwyższonych czynszów znów podatkiem, który by służył dla pokrycia gminnych deficytów budżetowych.—

Kupiectwo nie usuwa się od obowiązku płacenia daniny, ale ma prawo domagania się, aby rząd przyszedł z pomocą, jeśli zabraknie kupcom gotówki. Zastrzegamy się już dziś, że nie zgodzimy się, by nasze żądania kredytu w P. K. K. P. zbywano niczem, lub uzależniano od przeprowadzenia dowodów, że się obniżyło ceny lub nie jest paskarzem, że się otrzymanej gotówki nie użyje na cele spekulacyjne. Tego rodzaju żądania, proponowane ostatnio kupcom przez ministra skarbu się przesądzeniem sprawy na niekorzyść kupiectwa, są zręcznym wykrętem celem uchylenia się od obowiązku niesienia pomocy.

P Horowitz wskazuje na rozgłos jakiego nabrała sprawa wyeliminowania lokali handlowych z pod ustawy o ochronie lokatorów, sprzeciwia się nominacyom i zarzuca przedstawicielom kupiectwa, że na plenarnem posiedzeniu Izby nie dość energicznie sprawy lokali bronili. Przyczynę nakładania ciężarów na kupiectwo, czy to w postaci daniny, czy 25 proc, dodatku do czynszów na rzecz gminy, czy 2 proc. podatku od obrotu, czy to specyalnych należytości za gaz i elektrykę od sklepów widzi mowca w braku własnych przedstawicieli w odnośnych ciałach.—

Szczegółowo wywodził r. Schenker we wszystkich poruszonych kwestyach, już to objaśniając je, już to uzupełniając lub odpowiadając poprzednim mowcom.—

W zasadzie sprzeciwia się także nominacyom, uważa je jednak za malum necessarium, za zło konieczne w dzisiejszych warunkach. Tam gdzie dziś zasiadają nominaci, tam kiedyś zasiądą delegaci Stowarzyszenia, wybrani przez ogół członków, a nie desygnowani z góry. Mowca wskazuje na pewne sukcesy jak zaproszenie do wysłania delegatów do wojewódzkiej komisyi dla badania cen, do okręgowej rady kolejowej itd.—

Odpiera zarzut nienależytego zastępstwa interesów kupiectwa ze strony naszych przedstawicieli na plenarnem posiedzeniu rady izby handlowej i przemysłowej. Zarzut opierał się na nieznajomości przebiegu debaty. Mowca przedstawia właściwy tok dyskusyi i wykazuje powołując się na swoje przemówienie niesłuszność podniesionego zarzutu.

(Treść przemówienia r. Schenkera na plenarnem posiedzeniu Izby handlowej i przemysłowej przytaczamy w sprawozdaniu z owego posiedzenia na str. 6.

W dalszym ciągu omawia r. Schenker nową ustawę o opłatach stemplowych i poddaje krytyce projekt podatku od obrotu.—

Po przemówieniach pp. Frankla, Fischera, Kreislera dotyczących sprawy stosunku właścicieli realności do lokatorów z punktu widzenia jednych i drugich, zabrał głos p. Fromowicz, który zreasumowawszy wywody zwolenników jednego i drugiego zapatrywania, wykazał, że właściciele realności są w korzystniejszem położeniu.—

Na tem przewodniczący zamknął zgromadzenie.

Przegląd ustaw i rozporządzeń.

Wojewódzkie, powiatowe i miejskie komisye dla badania cen i zysków.

(Dokończenie)

§ 14. Uchwały zapadają bezwzględną większością głosów. W razie równości głosów staje się uchwałą to zdanie, do którego przystąpił przewodniczący.

§ 15. Do ważności uchwał nie jest przepisany żaden komplet, atoli w miarę ważności spraw może przewodniczący nie dopuścić do uchwał, o ile na posiedzeniu zwyczajnem niema obecnych 7, a na nadzwyczajnem 4 członków lub ich zastępców.

§ 16. Przewodniczący obowiązany jest zawiesić wykonanie uchwał, które sprzeciwiają się obowiązującym ustawom i rozporządzeniom oraz wówczas, gdy je uważa za oczywiście szkodliwe.

Decyzja ta winna być zamieszczona na końcu protokołu, a do odpisu protokołu, przeznaczonego dla komisji wojewódzkiej, winno być dołączone sprawozdanie przewodniczącego z motywami do zarządzenia.

§ 17. W razie takiego zawieszenia uchwały komisyi wojewódzkiej przez jej przewodniczącego należy w taki sam sposób przesłać odpis protokułu z motywami do Głównego Urzędu walki z lichwą, który zasięgnie decyzji Ministra Aprowizacji,

Tak samo postąpi Główny Urząd walki z lichwą, jeżeli przy badaniu nadesłanych mu protokułów komisji uzna potrzebę korektury z punktu widzenia ogólnego interesu na obszarze Państwa.

§ 18. Uchwały powiatowej i miejskiej komisji, niezakwestyonowane przez przewodniczącego, a odnoszące się do cen taryfowych i wytycznych, mają być natychmiast w sposób właściwy ogłoszone. Analogicznie postąpić należy z powziętemi zatwierdzeniami cenników i opinjami, wydanemi dla innych władz.

Zmiany zarządzone przez komisje wojewódzkie lub Ministra Aprowizacji mają być po ich nadejściu ogłoszone, względnie stronom lub władzom udzielone.

§ 19. Komisje badania cen i zysków mogą wyłaniać ze swego grona podkomisje i powierzać im opracowanie pewnych spraw i składanie sprawozdań i wniosków.

§ 20. Na żądanie komisji powiatowej, podkomisji, komisji wojewódzkiej lub Głównego Urzędu walki z lichwą przeprowadzi powiatowa władza administracyjna, względnie urząd walki z lichwą wskazane wywiady, dostarczy potrzebnych materjałów i danych statystycznych, korespondencji, rachunków wyciągów z ksiąg handlowych i przesłucha świadków.

§ 21. Na motywowany wniosek starosty (naczelnika urzędu walki z lichwą) może wojewoda rozwiązać komisję dla badania cen i zysków, polecając równocześnie powołanie bezzwłoczne nowej.

W mieście stołecznem Warszawie służy to samo prawo Głównemu Urzędowi walki z lichwą na wniosek urzędu okręgowego.

rosta (naczelnik urzędu walki z lichwą) wykluczyć członka komisji rozwiązanej.

§ 22. Spełnianie czynności biurowych i wykonawczych, związanych z działalnością komisji i podkomisji, należy do urzędów, przy których komisja jest ustanowiona.

§ 23. Urząd członka komisji i jego zastępcy jest bezpłatny.

§ 24. Rozporządzenie niniejsze obowiązuje na tem samem terytorjum, co ustawa z dnia 2 lipca 920 r o walce z lichwą wojenną i wchodzi w życie z dniem ogłoszenia tj. 10.11. 1921.

Ustawa o opłatach stemplowych od rachunków i poświadczeń odbioru sum pieniężnych lub innych przedmiotów wartościowych. (Wchodzi w życie z dniem 25. 12. 1921).—

CZĘŚĆ I.

Rachunki,

Art. 1. Rachunki podlegają opłacie w ilości po 2 mk. od każdego nawet niecałego tysiąca marek należności, wymienionej w rachunku.

Art. 2. Za rachunek (art. 1) uważa się w ustawie niniejszej pismo, które wystawca doręcza odbiorcy celem stwierdzenia należności za dostarczone rzeczy ruchome, wykonane prace lub usługi, albo też za innego rodzaju świadczenia.

Forma wystawienia pisma i sposób umieszczenia na niem nazwiska lub firmy wystawcy jest przytem bez znaczenia.

Art. 3. Rachunki, wystawione zagranicą, podlegają opłacie (art. 1) wówczas, jeśli dotyczą przedmiotów, znajdujących się w kraju, lub jeśli przeznaczone są dla osób, mieszkających w kraju.

Art. 4. Duplikaty i odpisy rachunków podlegają tej samej opłacie co oryginały. Jeżeli oryginał został należycie ostemplowany, a uiszczenie opłaty zostało stwierdzone przez urząd skarbowy, to duplikaty i odpisy takiego rachunku podlegają opłacie w kwocie 100 marek od egzemplarza, jednak nie wyższej niż przypada od oryginału.

Art. 5. Nie podlegają opłacie rachunki wystawione:

1) na należność nie przewyższającą 500 mk.;
2) przez urzędy i instytucje państwowe;
3) dla służbodawców przez osoby, które pozostają lub pozostawały w stosunku służbowym w sprawach, dotyczących tegoż stosunku;
4) przez aptekarzy, zamieszczone na oryginalnych receptach lub odpisach tychże, dołączonych do wydawanych lekarstw, o ile dotyczą środków leczniczych, wymienionych w recepcie;
5) na należność, wynikającą ze stosunków wewnętrznych i między oddziałami jednego i tego samego przedsiębiorstwa.

Art. 6. Do uiszczenia opłaty od rachunku, wystawionego w kraju, obowiązany jest wystawca, opłatę zaś od odpisów rachunku ponosi odbiorca.

Odbiorca rachunku nieostemplowanego lub niedostatecznie ostemplowanego, winien jest przed upływem miesiąca, licząc od dnia następnego po otrzymaniu, zgłosić go pisemnie lub ustnie u najbliższego urzędu skarbowego pierwszej instancji. W razie niezgłoszenia w powyższym terminie od-

powiada za uiszczenie opłaty solidarnie z wystawcą.

Art. 7. Opłata (art. 1) oblicza się od sumy należności, wymienionej w rachunku, przyczem z sumy tej nie wolno wyłączać kwot, otrzymanych przed wystawieniem rachunku na częściowe pokrycie należności.

Przy rachunkach, którymi stwierdzono należność za dostarczoną rzecz ruchomą, nie wolno ponadto wyłączać kwot, uiszczonych tytułem cła, lub innych danin publicznych, oraz kosztów przesyłki, ubezpieczenia lub opakowania, o ile nie zostały wyłożone przez komisjonera lub ekspedytora.

Art. 8. Opłatę od rachunku, wystawionego w kraju, uiszcza się przed doręczeniem go osobie, obowiązanej do zapłaty należności lub osobie działającej w jej imieniu.

Art. 9. Do uiszczenia opłaty od rachunku, wystawionego zagranicą, obowiązani są solidarnie wystawca i odbiorca rachunku oraz osoba, przedstawiająca rachunek zagraniczny jako dowód sądowi, urzędowi lub instytucji państwowej.

Art. 10 Opłatę od rachunku zagranicznego należy uiścić najpóźniej dnia trzydziestego, licząc od dnia następnego po otrzymaniu rachunku.

(Dokończenie nastąpi).

Wyzysk bankowy.

Na skutek zażalenia kupców umieściliśmy w Nr. 45 „Przeglądu Kupieckiego" kilka drastycznych wypadków wyzysku bankowego.— Czuliśmy i czujemy nieraz dobrze jak banki nas traktują, choć tylko handel daje im możność prowadzenia swych agend. Butni i niedostępni dyrektorzy, prokurzyści i kasjerzy o miljonowych fortunach zapominają często o prymitywnych wymogach grzeczności, traktują kupców tak jakby im łaskę robili, bez uwzględnienia tego, że banki robią na każdej tranzakcyi interes. Te usterki będą rychło wyrównane skoro tylko konjunktura dla banków minie. Są jednak wypadki całkiem zwyczajnego wyzysku, przeciw któremu kupcy muszą się bronić. Pierwszym krokiem jest krótka wzmianka w naszem piśmie, zakończona życzeniem, aby do nieuzasadnionych zysków bankowych, zastosować „teoryę ceny oczywiście nadmiernej", to jest art. 19 ust. z 2|7 1920 o walce z lichwą.—

I rzeczywiście głos nasz nie pozostał bez echa. Bo otrzymaliśmy następujące pismo Urzędu walki z lichwą:

Urząd walki z lichwa
Kraków, pl. WW. Świętych Nr. 6.
Dnia 2|12 1921.
Nr. 641421.
Do Redakcyi „Przeglądu Kupieckiego"
w Krakowie.

Odnośnie do artykułu umieszczonego w Nr. 45 „Przeglądu Kupieckiego" z dnia 3|12 b. r, pod tytułem „Wyzysk bankowy" uprasza się o nadesłanie bliższego wyjaśnienia, nazw i adresów firm bankowych, których artykuł wspomniany dotyczy (1—7), jako też osób poszkodowanych celem przeprowadzenia dochodzeń w kierunku przestępstwa lichwy.

[: L. S. :] Okręgowy urząd walki z lichwą
Naczelnik urzędu:
Frączkiewicz. m. p.

Przypominamy wszystkim przedsiębiorstwom bankowym, że cierpliwość kupców ma się ku końcowi i prosimy, aby zadowalniały się godziwym zyskiem, gdyż w razie powtórzenia się wyzysku chwycą się kupcy środków z mocy prawa im przysługujących, by obronić się przed nieuzasadnionym zdzierstwem.

Kronika.

Zmarli:

Błp. Henryk Frist, były członek Wydziału Stowarzyszenia, bardzo czynny w okresie powstawania naszej organizacyi, członek wielu instytucyi humanitarnych w Krakowie, poważany i zasłużony obywatel.

Błp. Maurycy Nadel, członek komisyi rewizyjnej Stowarzyszenia, pracował od pierwszej chwili uzyskania samodzielności dla dobra Stowarzyszenia. Człowiek bardzo sumienny, w swoim zawodzie dobry fachowiec, stale czynny w organizacyi, musiał z powodu choroby pracę w ostatnim czasie przerwać.

Niestety śmierć w młodym wieku wyrwała go nam bezpowrotnie.

———o—o—o———

W ciężkim żalu pozostałym rodzinom przesyłamy na tej drodze wyrazy gorącego współczucia.

Z KINA WARSZAWY. Od wtorku 13 grudnia oblężona jest stale kasa Kinoteatru „Warszawa" Stradom 15. Wszyscy w Krakowie chcą oglądnąć ten znakomity z życia wzięty dramat, który swą treścią, oparty na noweli wiedeńskiego pisarza Anzengrubera, podbił krakowską publiczność. Akcja rozgrywa się na ulicach Wiednia i. w koszarach wojskowych. Treść: Szeregowiec wierny swojej ojczyźnie, spełnia swe obowiązki, a mimo to prześladuje go na każdym kroku srogi feldwebel. Ostatnie spotkanie było krwawe w pewnej restauracyi i tu jednym strzałem karabinowym, kładzie szeregowiec kres życiu swojego przełożonego. Obława żandarmów uchwyciła zbrodniarza, oddając go pod sąd wojenny. W ostatniej chwili, przed egzekucyą chcą się ze skazanym pożegnać rodzice, lecz on odpycha mówiąc: „Oni są powodem mojego nieszczęścia".—

Zarząd Kinoteatru zaznacza, iż IV Przykazanie ukaże się tylko do niedzieli 18 grudnia włącznie.

Z KONSULATU CZESKIEGO. Z dniem 1 grudnia 1921 mieszczą się wszystkie działy Konsulatu czeskiego w budynku przy ul. Gołębiej № 18.—

PODWYŻSZENIE OPŁAT ZA SZYLDY, GABILOTKI I PORTALE SKLEPOWE w Krakowie uchwaliła sekcya ekonomiczna i skarbowa Rady miasta Krakowa.—

TARGI PÓŁNOCNE. Białystok zamierza urządzić Targi północne na wzór targów poznańskich i wschodnich. Powodzenie tych targów jest jednak wątpliwem.—

STAN RACHUNKÓW P. K. K. P. Z DNIEM 20. 11 921. Dług skarbu państwa wynosił o 2 i pół miliarda marek więcej, niż według ostatniego wykazu, a więc doszedł do kwoty 208 miliardów marek, a obieg banknotów wzrósł o przeszło 6 miliardów marek, czyli, że przekroczył kwotę 200 miliardów marek.—

Zamknięcie rachunków Krak. Stow. Kupców za rok 1921.

Fundusz obrotowy:

Winien

Stan kasy z 30|XI. 920	Mp.	39.784·33
Wkładki członków	„	415.654·68
Wpisowe „	„	59 084·—
	Mp.	514 523·88

Stan kasy z d. 30|XI Mp. 3.363·88

Fundusz obrotowy:

		Ma
Pensje	Mp.	196 450·—
Oświetlenie i opał	„	63 063·—
Delegacje (ostat. 60 000) ochrona lokal.	„	66.430·—
Sprzęty (maszyna)	„	48 006·—
Prowizja	„	27 112·10
Druki	„	20.247·—
Przybory kancel. i księgi	„	14.456·—
Portorja	„	13.936·—
Konserw. lokalu	„	12.330·—
Drobne wydatki	„	6.650·08
Inseraty	„	10.190·—
Przyjęcie W. P.	„	7.500·—
Czynsz a konto	„	6.600·—
Kasa chorych	„	8.370·—
Szkoła handl. uzup.	„	4.200·—
Telefon i kontrakty	„	8 315·—
Zwroty	„	2.310·—
Saldo z d. 30|XI. 921	„	3 363·88
	Mp.	514 523·06

Fundusz zapomogowy:

Winien

Stan kasy z 30|XI. 1920	Mp.	20.521·45
Datki	„	142 404·—
	Mp.	162 925·45

1. Grudzień
Stan kasy z d. 30|XI 1921 Mp. 153.805·45

Fundusz zapomogowy:

		Ma
Wsparcia	Mp.	9.120·—
Saldo z d. 30|XI. 1921	„	153.805·45
	Mp.	162 925·45

Fundusz budowy domu:

Winien

Stan kasy z d. 30|XI. 1920	Mp.	1.540·—
Datki	„	23 250·—
	Mp.	24.790·—

1. Grudzień
Stan kasy z d. 30|XI. 1921 Mp. 24.790

Fundusz budowy domu.

		Ma
Saldo z d. 30|XI. 1921	Mp.	24.790·—
	Mp.	24 790 —

Łazarz Margulies Skarbnik
Skontrolowano. Księgi i rachunki bez zarzutu.
Komisya kontrolująca:
Samuel Breit Łazarz Bross

Stan ogólny funduszów Krak. Stow. Kupców.

Fundusz obrot. z dniem 1|XII. 1921	Mp.	3363·88
„ zapomog. „ „ „	„	153 805·45
„ budowy własnego domu	„	24·790 —
Ogólny stan kasy z dniem 1|XII 1921	Mp.	181.959·33
	Mp.	181.959·33

Lokata majątku.

Książeczka wkładowa banku obrot.	Nr.	5525	Mp.	18495.[illegible]
„ „ „ „	„	5561	„	37370.—
„ „ „ „	„	5551	„	8685.32
„ „ „ „	„	4773	„	35.—
„ „ W. B. Z.	„	7892	„	1621·—
„ „ Unii Kred.	„	570	„	135·—
Konto P. K. O.			„	56608·—
Asygnata P. K. K. P.			„	3500·—
Renta węgierska			„	560·—
Konto w banku obrotowym			„	54949·07
			Mp.	181959·33